

анаеробного зброджування органічних сільськогосподарських відходів у БГУ, використання яких дозволяє поліпшити фізико-механічні властивості ґрунту, збільшити урожайність сільськогосподарських культур тощо.

Основним стримуючим чинником реалізації біогазових проектів в Україні залишаються високі інвестиційні витрати, що не дозволяє їм вільно конкурувати з традиційними технологіями енерговиробництва. З огляду на це, на сучасному етапі прогресивний розвиток сектору агробіогазу залежить безпосередньо від державної політики в енергетичній галузі. І хоча уряд країни вже зробив перші кроки щодо стимулювання генерації енергії з біогазу [4], частка енергії, виробленої з агробіогазу, займала найменшу питому вагу у структурі «зеленої» генерації станом на кінець 2016 року [5]. Отже, подальшого дослідження потребують питання розробки організаційно-економічних механізмів, спрямованих на підвищення інвестиційної активності в біоенергетичному секторі.

Список використаної літератури:

1. Официальный сайт Biogas Energy [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://biogas-energy.ru>.
2. Биогазовая установка на биоотходах [Электронный ресурс] // НПК Трансгаз-Холдинг, 2016. – Режим доступа: http://transgaz-holding.ru/biogazovaya_ustanovka_na.
3. Офіційний сайт Zorg Biogas [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zorg.ua>.
4. Kurbatova T. Ukrainian renewable energy: economic determinants of growth, barriers and opportunities / T. Kurbatova // Modern problems of regional development: Collection of scientific articles. – Plovdiv, 2014. – P. 59–62.
5. Звіт про результати діяльності НКРЕКП у 2016 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=24476>.

ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Марчук Леся Сергіївна, аспірант кафедри
організації виробництва та управління персоналом
Перерва Петро Григорович, д. е. н., професор,
декан економічного факультету
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

В умовах розвитку ринкових механізмів посилюється роль інтелектуальних ресурсів і забезпечених ними можливостей досягнення,

зростання прибутковості та конкурентоспроможності підприємств. Успішність створення та запровадження нововведень господарюючими суб'єктами також визначається, в основному, рівнем їхнього інтелектуального потенціалу. Тому актуальним є розроблення нових і удосконалення існуючих теоретико-методичних положень і методико-прикладного інструментарію формування і використання інтелектуального потенціалу підприємств.

Незважаючи на наявність досить великої кількості наукових досліджень в сфері інновацій та інтелектуального потенціалу, його теорія досі вважається опрацьованою. Численні трактування і класифікації зарубіжних і українських дослідників свідчать про відсутність як єдиного розуміння сутності цього виду потенціалу, так і підходів до виділення його структурних елементів.

При вивченні сутності та структури любого потенціалу слід визначати його джерела формування. Так як інтелектуальний потенціал в першу чергу формується на підприємствах, установах та організаціях, які створені людьми, то доцільно буде стверджувати, що основним джерелом формування інтелектуального потенціалу є людина та її інтелектуальні можливості, тобто людський капітал. На наш погляд, людський капітал формується з наступних складових [1]:

- а) фізичні, розумові, психоемоційні здібності, здоров'я, навички - все те, що дається людині від народження - «капітал здібностей»;
- б) цінності, принципи, переконання, погляди, віра - все, що характеризує особистість - «духовний капітал»;
- в) знання, інтелект, набуті навички - все, що дає освіту і досвід - «капітал знань»;
- г) відносини, зв'язки - «зовнішня оболонка» людини - то, що обумовлено спілкуванням, комунікаціями - «соціальний капітал».

Людський потенціал є основою, фундаментом, ресурсом, по-перше, для створення самої організації; по-друге, для визначення напрямків її діяльності, вибору її місії і формулювання цілей і завдань; по-третє, для організації ефективної повсякденної комерційної діяльності підприємства. Іншими

словами, первинний людський капітал-ресурс певним чином переноситися на саме підприємство, трансформується в структурному капіталі, тобто перетворюється в капітал-потенціал (рис.1).

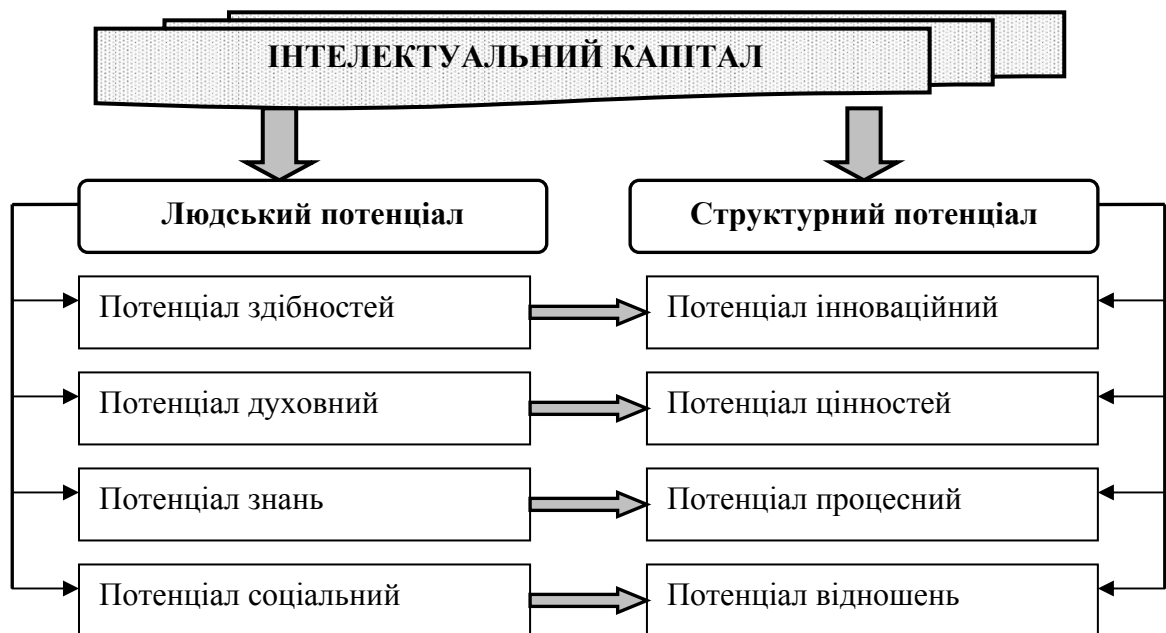

Рис. 1 Структура інтелектуального потенціалу промислового підприємства

Інтелектуальний капітал підприємства, як цілком вірно вказує Л.Ю.Холявка [2], недоцільно ототожнювати з кадровим, трудовим чи інноваційним потенціалами. Трудовий потенціал є ширшим поняттям ніж кадровий, він враховує інтелектуальні, психологічні, фізіологічні, креативні та інші. можливості для здійснення трудової діяльності працівниками підприємства. Тоді як кадровий потенціал є його складовою і визначається переліченими характеристиками кадрів підприємства, під якими в основному розуміється середня і вища ланка управління, а також висококваліфіковані спеціалісти.

Щодо співвідношення кадрового та інтелектуального потенціалу, можна стверджувати, що інтелектуальний потенціал включає в себе кадровий, а саме його науково-технічну, інтелектуальну та креативну складові. Однак, ототожнювати їх некоректно через приналежність до інтелектуального

потенціалу не лише людської, а й інших складових. Крім того, без інтелектуальної складової є неможливим формування і використання жодного з існуючих видів потенціалу підприємств, у тому числі маркетингового, фінансового, інноваційного, трансферного тощо. Адже, створення жодного з потенціалів господарюючого суб'єкта не обходиться без застосування знань, вмінь, навиків працівників, необхідних інформаційних ресурсів, відбувається у межах визначеної структури управління і т.д. Тому, в категоріально-понятійному апараті управління підприємством інтелектуальний потенціал слід розглядати як інтелектуальну складову усіх видів потенціалу, які притаманні даному суб'єкту.

Список використаної літератури:

1. Новгородов П.А. Интеллектуальный капитал: понятие, сущность, структура / П.А.Новгородов // Вестник удмуртского университета.- Том 27.- Вып.2, 217.- С.38-49.
2. Холявка Лілія Юріївна Формування і використання інтелектуального потенціалу підприємства.- Дис...кан.ekon.наук зі спеціальності 08.00.04.- Львів : Львівська політехніка, 2016.- 285с.
3. Перерва П.Г. Визначення ефективності використання виробничого потенціалу машинобудівного підприємства / П.Г.Перерва, Н.М.Побережна // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2012. - №2. - С. 191-198.
4. Косенко О. П. Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій [Монографія] / О.П. Косенко. - Х.: «Смугаста типографія», 2015.- 517 с.
5. Перерва П.Г. Формування кон'юнктури ринку електротехнічної продукції / П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, Н.П.Ткачова // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : зб. наук. праць. Сер. : Проблеми економіки та управління. – Львів : Львівська політехніка, 2015. – № 815. – С. 118-125.
6. Экономика и управление инновационной деятельностью: учебник / Под ред. проф. Перервы П.Г., проф. Вороновского Г.К., проф. Меховича С.А., проф. Погорелова Н.И. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2009. – 1203 с.
7. Перерва П.Г. Моделювання стратегічної політики маркетингу конкурентоспроможності на засадах бенчмаркінгу / П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова // Економічні науки : зб. наук. праць. Сер. : Економіка та менеджмент. – Луцьк : ЛНТУ, 2012. – Вип. 9 (34), ч. 2. – С. 10-23.
8. Перерва П.Г. Анализ финансового состояния предприятия / П.Г.Перерва, О.Н.Савенкова // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ", 2002. – № 11-2. – С. 118-121.
9. Науково-методичні підходи до вирішення проблем практичної реалізації механізму комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності / П.Г.Перерва, І.В.Гладенко, А.В.Косенко, М.М.Ткачов // Вестник Нац. техн. ун-та «ХПИ» : сб. науч. тр. Темат. вып. : Технический прогресс и эффективность производства. – Харьков : НТУ «ХПИ», 2008. – № 18. – С. 105-110.
10. Перерва П.Г. Банкротство, санація та реструктуризація підприємства як економічні категорії антикризового управління / П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, В.Л.Товажнянський // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2015. – № 59 (1168). – С. 148-152.

11. Ткачов М. М. Ринок контрафактної продукції в системі неформальної економіки / М. М. Ткачов // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2013. – № 22 (995). – С. 89-95.
12. Перерва П.Г. Маркетинг на промисловому підприємстві.- М.: НПО «Реклама, інформація, маркетинг», 1991.- 80 с.
13. Перерва П.Г. Управление ассортиментом продукции / П.Г.Перерва.- М.: НПО «Реклама, інформація, маркетинг», 1991.- 80 с.
14. Перерва П.Г. Управление сбытом промышленной продукции в системе маркетинга.- М.: НПО «Реклама, інформація, маркетинг», 1991.- 93 с.

РІВЕНЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Панасенко Яна Сергіївна, студентка
Іщенко Світлана Вікторівна, старший викладач кафедри економіки
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського

Інноваційна діяльність є головним засобом підвищення ефективності виробництва, однією із складових процесу успішного функціонування підприємства. Тому для подолання відставання в багатьох галузях і сферах виробництва, входження української економіки у світове співтовариство, необхідно посилити інноваційний характер підприємницької діяльності в Україні, сформувати особливу інноваційну сферу та її законодавче регулювання.

Інноваційні процеси можуть забезпечити не лише стрімке економічне зростання, а й надати підприємствам значні конкурентні переваги, підвищити їх економічний потенціал та допомогти розв'язати економічні, соціальні та інші проблеми. Сучасні умови вимагають підвищення активності інноваційних процесів та впровадження інноваційної продукції. Інноваційною діяльністю у промисловості у 2016 році займалися 834 підприємств (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю та
кількість впроваджених інновацій

	Усього підприємств
Усього	834
у тому числі витрачали кошти на внутрішні НДР	232
зовнішні НДР	103